

ด่วนที่สุด

ที่ อด ๐๐๒๓.๓/ว ๖๕๗

ถึง สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี สำนักงานเทศบาลนครอุดรธานี สำนักงานเทศบาลเมือง ทุกแห่ง และสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ ทุกอำเภอ

ตามหนังสือจังหวัดอุดรธานี ด่วนที่สุด ที่ อด ๐๐๒๓.๓/ว ๑๓๑๔ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐ แจ้งโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ ลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี และหนังสือจังหวัดอุดรธานี ที่ อด ๐๐๒๓.๓/ว ๔๕๓ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ แจ้งแนวทางการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า เพื่อให้การควบคุมการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า และการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ ลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงขอความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

๑. สำรวจและขึ้นทะเบียนสัตว์ควบคุมให้ครบทุกพื้นที่ แล้วนำเข้าข้อมูลดังกล่าวตามแบบที่กำหนด ในรูปแบบ Excel File เท่านั้น แล้วจัดส่งให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดทาง E-mail : thdola 61 @ gmail.com ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑

๒. เร่งรัดการจัดซื้อและการฉีดวัคซีน ป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ให้ครบทุกพื้นที่

๓. พิจารณาออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยให้ครบทุกแห่ง

๔. รายงานการดำเนินการ ตามข้อ ๑ - ๓ ตามแบบรายงานการดำเนินงานตามโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยฯ ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ ผ่านแบบรายงานออนไลน์ได้ที่ <http://goo.gl/UJcWCS> หรือ QR - code ที่กำหนด รายละเอียดปรากฏตามนัยหนังสือที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป สำหรับอำเภอขอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบด้วย

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร.๐ ๔๒๒๑ ๒๕๔๘

E-mail : thdola_61@gmail.com

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๘๕๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง มาตรการเร่งรัดการกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๐๘๙๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๗๗๔ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบรายงานการสำรวจและขึ้นทะเบียนสัตว์ จำนวน ๑ ชุด

๒. แบบรายงานการดำเนินงานตามโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยฯ จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทราบและดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ตามโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ฯ และได้ชักชวนแนวทางการดำเนินงานป้องกันและ ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อให้การควบคุมการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า และการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการ ดังนี้

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๑ สำรวจและขึ้นทะเบียนสัตว์ควบคุมให้ครบทุกพื้นที่ แล้วนำเข้าข้อมูลดังกล่าว ตามแบบที่กำหนด (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) ในรูปแบบ Excel File เท่านั้น แล้วจัดส่งให้สำนักงานส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นจังหวัด

๑.๒ เร่งรัดการจัดซื้อและการฉีดวัคซีน ป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ให้ครบทุกพื้นที่

๑.๓ พิจารณาออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ให้ครบ

ทุกแห่ง

๑.๔ รายงานการดำเนินการ ตามข้อ ๑.๒ - ๑.๓ ตามแบบรายงานการดำเนินงาน ตามโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยฯ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ผ่านแบบรายงานออนไลน์ ได้ที่ <https://goo.gl/UJcWCS> หรือ QR - code ที่กำหนด ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

/๒. สำนักงาน ...

๒. สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

ขอความร่วมมือดำเนินการรวบรวม Excel File ที่ได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ แล้วบันทึกข้อมูลลงในแผ่นซีดี จังหวัดละ ๑ แผ่น จัดส่งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ภายในวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จะได้นำส่งข้อมูลการรายงานให้กรมปศุสัตว์นำเข้า ข้อมูลในระบบ Thai Rabies Net ต่อไป

ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒ ได้ที่ www.dla.go.th ในส่วนของ “หนังสือราชการ”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

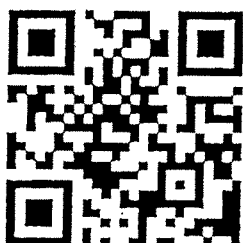

(นายชจร ศรีชวโนทัย)

รองอธิบดี รักษาการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
ส่วนส่งเสริมการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๔

สามารถบันทึกข้อมูลแบบออนไลน์ได้ที่ <https://goo.gU/JcWCS> หรือสแกน QR-code ด้านล่างนี้

คำชี้แจง

1. คอลัมน์ที่มีเครื่องหมาย * เป็นข้อมูลที่เป็นต้องกรอก ให้กรอกข้อมูลให้ครบถ้วน ห้ามปล่อยเป็นค่าว่าง มิฉะนั้นจะไม่สามารถนำข้อมูลเข้าสู่ระบบได้
2. ข้อมูลที่ต้องกรอกเป็นตัวเลขให้ระบุเป็นเลขอารบิกเท่านั้น (ห้ามระบุตัวเลขไทย)
3. คอลัมน์ที่ไม่ได้บังคับกรอกข้อมูล หากหน่วยงานไม่มีข้อมูลให้เว้นว่างไว้ ไม่ต้องกรอกข้อมูลใด ๆ
4. ห้ามแก้ไข, ปรับเปลี่ยน, คัดลอก Template ไปทำใหม่ เพราะจะไม่สามารถนำข้อมูลเข้าสู่ระบบได้ ให้ใช้ Template นี้เท่านั้น!
5. ตัวอย่างข้อมูลใน Template ให้ลบข้อมูลออกก่อนลงข้อมูลจริง

กรอกข้อมูลในส่วนกรอกข้อมูล

หลัก	จำเป็นต้องกรอก	คำอธิบาย
ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ใช่	สำหรับระบุชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัด	ใช่	สำหรับระบุที่ตั้งจังหวัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อำเภอ	ใช่	สำหรับระบุที่ตั้งอำเภอขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ข้อมูลเจ้าของสัตว์		
ชื่อ - นามสกุล	ใช่	สำหรับระบุชื่อ และ สกุลของเจ้าของสัตว์
หมายเลขบัตรประชาชน	ใช่	สำหรับระบุหมายเลขบัตรประชาชน 13 หลัก (กรอกเป็นเลขอารบิกเท่านั้น)
เบอร์โทรศัพท์	ไม่ใช่	สำหรับระบุเบอร์โทรศัพท์ (กรอกเป็นเลขอารบิกเท่านั้น หากไม่มีข้อมูลให้เว้นว่างไว้)
บ้านเลขที่	ใช่	สำหรับระบุบ้านเลขที่ (ตัวเลขให้กรอกเป็นเลขอารบิกเท่านั้น)
หมู่ที่	ไม่ใช่	สำหรับระบุหมู่ที่ (ตัวเลขให้กรอกเป็นเลขอารบิกเท่านั้น) พื้นที่ไหนไม่มีหมู่ที่ให้เว้นว่างไว้
ตำบล	ใช่	สำหรับระบุชื่อตำบลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบ
ซอย	ไม่ใช่	สำหรับระบุชื่อซอย (หากไม่มีข้อมูลให้เว้นว่างไว้)
ถนน	ไม่ใช่	สำหรับระบุชื่อถนน (หากไม่มีข้อมูลให้เว้นว่างไว้)
ข้อมูลสัตว์เลี้ยง		
ประเภท	ใช่	สำหรับเลือกประเภทสัตว์เลี้ยงสุนัข หรือแมว
ชื่อ/ชื่อลักษณะ	ใช่	สำหรับระบุชื่อสัตว์เลี้ยง หากไม่มีชื่อเรียกให้ระบุชื่อลักษณะที่เด่นๆ ของสัตว์ เช่น ขาเป้ หางดก เป็นต้น
เพศ	ใช่	สำหรับระบุเพศของสัตว์เลี้ยง
สี	ใช่	สำหรับระบุสีของสัตว์เลี้ยง
ข้อมูลวัคซีนและทั้งหมด		
ประวัติการฉีดวัคซีน	ใช่	สำหรับระบุประวัติการฉีดวัคซีน ถ้าเคยฉีดต้องกรอกข้อมูลในคอลัมน์ "วัคซีนครั้งล่าสุดประมาณ" ถ้าไม่เคยฉีดวัคซีนไม่ต้องระบุวัคซีนครั้งล่าสุดประมาณ
วัคซีนครั้งล่าสุดประมาณ	ไม่ใช่	สำหรับระบุวันที่การฉีดวัคซีนครั้งล่าสุด สำหรับสัตว์เลี้ยงที่เคยฉีดวัคซีน หากจำวันที่ไม่ได้ให้ระบุเป็นวันที่ 1 ของเดือนที่ได้รับวัคซีนครั้งล่าสุด รูปแบบการกรอกข้อมูล วัน/เดือน/ปี พ.ศ. เช่น 01/03/2561
การทำหมัน	ใช่	สำหรับระบุประวัติการทำหมัน
อายุ		
ปี	ไม่ใช่	สำหรับระบุอายุ (ปี) ของสัตว์เลี้ยง กรอกเป็นตัวเลขเท่านั้น หากอายุไม่ถึง 1 ปี ช่องนี้ไม่ต้องกรอกให้เว้นว่างไว้
เดือน	ไม่ใช่	สำหรับระบุอายุ (เดือน) ของสัตว์เลี้ยง กรอกเป็นตัวเลขเท่านั้น
กวีเลี้ยง		
ลักษณะการเลี้ยง	ไม่ใช่	สำหรับระบุลักษณะการเลี้ยง
สถานที่เลี้ยง	ไม่ใช่	สำหรับระบุสถานที่เลี้ยงสัตว์

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๐.๕/๐๗๗๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต
กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๐๑๒๐ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐

๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๙๒๗ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ตามหนังสือที่อ้างถึงกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ และคณะที่ ๑๐ ได้ให้ความเห็นในเรื่องเสร็จ ที่ ๔๔๒/๒๕๕๙ ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า และเป็นโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติว่าด้วยโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการบรรจุหรือปรับแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ให้มีโครงการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า และนำแผนงาน/โครงการดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการจัดทำข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณ โดยให้ตั้งงบประมาณการดำเนินงานโครงการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าไว้ในหมวดค่าใช้จ่าย ประเภทรายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่น ๆ นั้น

เนื่องจากได้ปรากฏข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ ในประเด็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มี ความชัดเจนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งอาจทำให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งกรมปศุสัตว์ ได้มีประกาศกำหนดให้เขตท้องที่กรุงเทพมหานคร และเขตท้องที่ทุกจังหวัดเป็นเขตท้องที่ทำการฉีดวัคซีน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้แก่สัตว์ควบคุม โดยไม่เสียค่าธรรมเนียม ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอชักซ้อม แนวทางการปฏิบัติการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยขอความร่วมมือจังหวัดให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ในหนังสือที่อ้างถึง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอความร่วมมือให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ทราบด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

ส่วนส่งเสริมการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๔

โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๒๐๖๖

ด่วนที่สุด

ที่ อด ๐๐๒๓.๓/ว ๑๓๑๔

ศาลากลางจังหวัดอุดรธานี
ถนนอธิปัตย์ อด ๔๑๐๐๐

๒๕๑ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี นายกเทศมนตรีนครอุดรธานี และนายกเทศมนตรีเมือง ทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๐๙๙๔
ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงมีพระปณิธานเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมิหรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในการดูแลทุกข์สุขของพสกนิกรชาวไทย รวมถึงสรรพชีวิตภายใต้ร่มพระบารมีให้ได้รับความผาสุก トラบจนทุกวันนี้ และขออัญเชิญพระกระแสรับสั่งเมื่อครั้งเสด็จทอดพระเนตรการดำเนินงานของคุณ์ดูแลสุนัขจรจัดของกองทัพเรือ ณ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๙ ว่า “ทรงห่วงใยปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าที่เป็นปัญหาสำคัญของชาติ” และทรงมีพระประสงค์ให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดจากประเทศไทยโดยต้องค่อยเป็นค่อยไป สัตวแพทย์ควรมีบทบาทในการช่วยดำเนินการ และรัฐบาลได้น้อมรับใส่เกล้าฯ สนองพระปณิธาน และนายกรัฐมนตร ได้มีคำสั่งที่ ๒๑๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี และทรงมีพระมหากรุณาธิคุณรับเป็นประธานกรรมการฯ พร้อมพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าสิริภาจุฑาภรณ์ ทรงร่วมเป็นรองประธาน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธาน โดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการจากกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักนายกรัฐมนตรีและกรม กองต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการน้อมเกล้าฯจารึกพระเกียรติคุณที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทยและสรรพชีวิต เนื่องในวันมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา ของศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ในวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ รัฐบาลเห็นควรสมควรดำเนินการโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณให้ปรากฏสืบไป

จังหวัดอุดรธานี ได้พิจารณาแล้ว เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การดำเนินโครงการ สัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลตามเป้าประสงค์ จึงให้อำเภอแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการดังนี้

๑. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาชนทราบข้อมูลการเกิดโรคพิษสุนัขบ้า และหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าของสัตว์ตามกฎหมาย รวมถึงการสร้างจิตสำนึกที่ติดต่อการเลี้ยงสัตว์
๒. สสำรวจข้อมูลจำนวนและขึ้นทะเบียนสุนัขและแมว

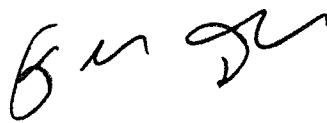
๓. ปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินการป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น

๔. จัดทำและประกาศใช้เทศบัญญัติและข้อบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

ทั้งนี้ รายละเอียดสามารถดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์ <http://www.udonthanilocal.go.th> และทาง
ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี
เทศบาลนครอุดรธานี และเทศบาลเมืองทุกแห่ง ขอให้ดำเนินการเช่นเดียวกัน

ขอแสดงความนับถือ

(นายชยาวุธ จันทร)
ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๐๑๒๐

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แผนยุทธศาสตร์การดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า จำนวน ๑ ชุด ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๓
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๐๑๒๐ จำนวน ๑ ชุด ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐
๓. ตัวอย่างเทศบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ จำนวน ๑ ชุด
๔. ตัวอย่างข้อบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงมีพระปณิธานเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในการดูแลทุกข์สุขของพสกนิกรชาวไทย รวมถึงสรรพชีวิตภายใต้ร่มพระบารมี ให้ได้รับความผาสุก トラบจนทุกวันนี้ และขออัญเชิญพระกระแสรับสั่งเมื่อครั้งเสด็จทอดพระเนตรการดำเนินงานของศูนย์ดูแลสุนัขจรจัดของกองทัพเรือ ณ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๙ ว่า “ทรงห่วงใยปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าที่เป็นปัญหาสำคัญของชาติ” และทรงมีพระประสงค์ให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดจากประเทศไทย โดยต้องค่อยเป็นค่อยไป สัตวแพทย์ควรมีบทบาทในการช่วยดำเนินการ

รัฐบาลได้น้อมรับใส่เกล้าฯ สนองพระปณิธาน และนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งที่ ๒๑๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี และทรงมีพระมหากรุณาธิคุณรับเป็นประธานกรรมการฯ พร้อมพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าสิริภาจุฑาภรณ์ ทรงร่วมเป็นรองประธาน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธาน โดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการจากกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักนายกรัฐมนตรี และกรม กองต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการน้อมเกล้าฯ จารึกพระเกียรติคุณที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทยและสรรพชีวิต เนื่องในวันมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา ของศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ในวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ รัฐบาลเห็นควรสมควรดำเนินการโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณให้ปรากฏสืบไป

/กระทรวง...

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลตามเป้าประสงค์ จึงขอให้ดำเนินการดังนี้

๑. ขอความร่วมมือจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๒. แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทราบและดำเนินการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓ ดังนี้

๒.๑ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาชนทราบข้อมูลการเกิดโรคพิษสุนัขบ้า และหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าของสัตว์ตามกฎหมาย รวมถึงการสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อการเลี้ยงสัตว์

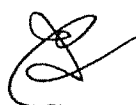
๒.๒ สำรวจข้อมูลจำนวนและขึ้นทะเบียนสุนัขและแมว

๒.๓ ปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๒.๔ จัดทำและประกาศใช้เทศบัญญัติและข้อบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และ ๔)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายภุชญา บุญราช)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๔

แนวทาง

(ร่าง)

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล.....

เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. ....

โดยที่เป็นการสมควรตราข้อบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับ มาตรา 32 มาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 41 และมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล.....โดยความเห็นชอบของสภา องค์การบริหารส่วนตำบล.....และนายอำเภอ.....จึงตราข้อบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล.....เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. ....”

ข้อ 2 ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล..... ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา(ตามนัย ม.7 (4)แห่งพ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540)

ข้อ 3 บรรดาข้อบัญญัติ ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้ตราไว้แล้วในข้อบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัตินี้ ให้ใช้ข้อบัญญัตินี้แทน

ข้อ 4 ในข้อบัญญัตินี้

“การเลี้ยงสัตว์” หมายความว่า การเลี้ยงสัตว์ในสถานที่เลี้ยงสัตว์

“การปล่อยสัตว์” หมายความว่า การเลี้ยงสัตว์ในลักษณะที่มีการปล่อยให้อยู่นอกสถานที่เลี้ยงสัตว์ รวมทั้งการสละการครอบครองสัตว์

“สถานที่เลี้ยงสัตว์” หมายความว่า คอกสัตว์ กรงสัตว์ ที่ขังสัตว์ หรือสถานที่ในลักษณะอื่นที่ใช้ในการควบคุมสัตว์ที่เลี้ยง

“เจ้าของสัตว์” หมายความว่า รวมถึงผู้ครอบครองสัตว์ด้วย

“ที่หรือทางสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่หรือทางซึ่งมิใช่เป็นของเอกชนและประชาชนสามารถใช้ประโยชน์หรือใช้สัญจรได้

หลักการ

ให้มีข้อบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

เหตุผล

เพื่อประโยชน์ในการรักษาภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่น หรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล..... ซึ่งพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ให้กระทำได้โดยการตราเป็นข้อบัญญัติ จึงตราข้อบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค้การบริหารส่วนตำบล.....(บัญญัติ
ตาม ม.4 พรบ.สธ.)

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับการแต่งตั้งจาก
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535(บัญญัติตาม ม.
4 พรบ.สธ.)

ข้อ 5 เพื่อประโยชน์ในการรักษาภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนใน
ท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ให้พื้นที่ในเขตอำนาจขององค์การบริหารส่วน
ตำบล.....เป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ดังนี้ (ออกตามความในมาตรา 29 พรบ.สธ.)
(หมายเหตุ เขตควบคุมฯในลักษณะต่างๆ ที่ร่างไว้นี้เป็นไปตามกรอบของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
ส่วนข้อเท็จจริงของแต่ละท้องถิ่นจะสมควรมีการควบคุมเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับความเป็นจริงและความประสงค์ของ
แต่ละท้องถิ่นนั้นๆ เอง)

(1) ให้พื้นที่ต่อไปนี้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์โดยเด็ดขาด

1.1) ....(โปรดระบุรายละเอียดของพื้นที่).....เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ประเภท
...(โปรดระบุประเภทสัตว์).....โดยเด็ดขาด

1.2) .....

1.3) .....

(2) ให้พื้นที่ต่อไปนี้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์เกินจำนวนที่กำหนดดังนี้

2.1) .....(โปรดระบุรายละเอียดของพื้นที่)..... เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อย
สัตว์ประเภท...(โปรดระบุประเภทสัตว์).....เกินจำนวน.....ตัว

2.2) .....

2.3) .....

(3) ให้พื้นที่ต่อไปนี้เป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ต้องอยู่ภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่ง
ดังนี้

3.1) ....(โปรดระบุรายละเอียดของพื้นที่).....เป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ประเภท
.....(โปรดระบุประเภทสัตว์).....ต้อง.....(โปรดระบุมาตรการที่จะกำหนด).....

3.2) .....

3.3) .....

(“มาตรการ” หมายถึง วิธีการที่จะทำให้ได้รับผลสำเร็จ)

ข้อ 6 ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสัตว์ในที่หรือทางสาธารณะอันเป็นการฝ่าฝืนข้อ 5 โดยไม่
ปรากฏเจ้าของ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกักสัตว์ดังกล่าวไว้เป็นเวลาอย่างน้อยสามสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดแล้ว
ยังไม่มีผู้ใดมาแสดงหลักฐานการเป็นเจ้าของเพื่อรับสัตว์คืนให้สัตว์นั้นตกเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล.....

แต่ถ้าการกักสัตว์ไว้อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สัตว์นั้นหรือสัตว์อื่นหรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินสมควร เจ้าพนักงาน
ท้องถิ่นจะจัดการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์นั้นตามควรแก่กรณีก่อนถึงกำหนดเวลาดังกล่าวก็ได้ เงินที่ได้จากการ
ขายหรือขายทอดตลาดเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาดและค่าเลี้ยงดูสัตว์แล้วให้เก็บรักษาไว้แทนสัตว์

ในกรณีที่มีได้มีการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์ตามวรรคหนึ่งและเจ้าของสัตว์มาขอรับสัตว์คืน
ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง เจ้าของสัตว์ต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเลี้ยงดูสัตว์ให้แก่องค์การบริหาร
ส่วนตำบล..... ตามจำนวนที่ได้จ่ายจริงด้วย

ในกรณีที่ปรากฏว่าสัตว์ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบนั้นเป็นโรคติดต่ออันอาจเป็นอันตรายต่อ
ประชาชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายหรือจัดการตามที่เห็นสมควรได้ (บัญญัติตามมาตรา 30 พรบ.สช.)

ข้อ 7 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ปฏิบัติ
หน้าที่ตามมาตรา 44 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ในเขตอำนาจขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล..... ในเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้ (บัญญัติตามมาตรา 44 วรรคสอง พรบ.สช.)

ข้อ 8 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัตินี้ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในบทกำหนดโทษ
แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535
(บทกำหนดโทษของกรณีการฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา 29 คือ โทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท ตาม
มาตรา 73 วรรคสอง)

ข้อ 9 ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล.....รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้ และให้
มีอำนาจออกกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่.....

(ลงชื่อ)

(.....)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล.....

เห็นชอบ

(ลงชื่อ)

(.....)

นายอำเภอ.....

หลักการ

ให้มีเทศบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

เหตุผล

เพื่อประโยชน์ในการรักษาภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่น หรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ในเขตเทศบาล..... ซึ่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ให้กระทำได้โดยการตราเป็นเทศบัญญัติ จึงตราเทศบัญญัตินี้

แนวทาง

(ร่าง)

เทศบัญญัติ.....

เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. ....

โดยที่เป็นการสมควรตราเทศบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 60 มาตรา 61 มาตรา 62 มาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับ มาตรา 32 มาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 41 และมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เทศบาล..... โดยความเห็นชอบของสภาเทศบาล.....และผู้ว่าราชการจังหวัด.....จึงตราเทศบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 เทศบัญญัตินี้เรียกว่า “เทศบัญญัติ.....เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. ....”

ข้อ 2 เทศบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตเทศบาล..... ตั้งแต่เมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ที่สำนักงานเทศบาล.....แล้วเจ็ดวัน(ออกตามความใน ม.63 พรบ.เทศบาล)

ข้อ 3 บรรดาเทศบัญญัติ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้ตราไว้แล้วในเทศบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับเทศบัญญัตินี้ ให้ใช้เทศบัญญัตินี้แทน

ข้อ 4 ในเทศบัญญัตินี้

“การเลี้ยงสัตว์” หมายความว่า การมีสัตว์ไว้ในครอบครองและดูแลเอาใจใส่บำรุงรักษา ตลอดจนให้อาหารเป็นอาจิม

“การปล่อยสัตว์” หมายความว่า การสละการครอบครองสัตว์ หรือปล่อยให้อยู่นอกสถานที่เลี้ยงสัตว์โดยปราศจากการควบคุม

“เจ้าของสัตว์” หมายความว่า รวมถึงผู้ครอบครองสัตว์ด้วย

“สถานที่เลี้ยงสัตว์” หมายความว่า คอกสัตว์ กรงสัตว์ ที่ขังสัตว์ หรือสถานที่ในลักษณะอื่นที่มีการควบคุมของเจ้าของสัตว์

“ที่หรือทางสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่หรือทางซึ่งมิใช่เป็นของเอกชนและประชาชนสามารถใช้ประโยชน์หรือใช้สัญจรได้ (บัญญัติตาม ม.4 พรบ.สธ.)

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรี.....

ข้อ 5 เพื่อประโยชน์ในการรักษาภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ให้พื้นที่ในเขตอำนาจของเทศบาล..... เป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ดังนี้ (ออกตามความในมาตรา 29 พรบ.สธ.)

(หมายเหตุ เขตควบคุมฯในลักษณะต่างๆ ที่ร่างไว้นี้เป็นไปตามกรอบของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ส่วนข้อเท็จจริงของแต่ละท้องที่จะสมควรมีการควบคุมเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความเป็นจริงและความประสงค์ของแต่ละท้องถิ่น)

(1) ให้พื้นที่ต่อไปนี้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ประเภท...(โปรดระบุประเภทสัตว์)... โดยเด็ดขาด

1.1) ....(โปรดระบุรายละเอียดของพื้นที่).....

1.2) .....

1.3) .....

(2) ให้พื้นที่ต่อไปนี้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์เกินจำนวนที่กำหนดดังนี้

2.1) .....(โปรดระบุรายละเอียดของพื้นที่)..... ห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ประเภท...(โปรดระบุประเภทสัตว์).....เกินจำนวน.....ตัว

2.2) .....

2.3) .....

(3) ให้พื้นที่ต่อไปนี้เป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ต้องอยู่ภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

3.1) ....(โปรดระบุรายละเอียดของพื้นที่).....เป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ประเภท.....(โปรดระบุประเภทสัตว์).....ต้อง.....(โปรดระบุมาตรการที่จะกำหนด).....

3.2) .....

3.3) .....

(“มาตรการ” หมายถึง วิธีการในการเข้าสู่ผลสำเร็จ, วิธีการตัดสินใจ)

ข้อ 6 ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสัตว์ในที่หรือทางสาธารณะอันเป็นการฝ่าฝืนข้อ 5 โดยไม่ปรากฏเจ้าของ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกักสัตว์ดังกล่าวไว้เป็นเวลาอย่างน้อยสามสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดแล้ว

ยังไม่มีผู้ใดมาแสดงหลักฐานการเป็นเจ้าของเพื่อรับสัตว์คืนให้สัตว์นั้นตกเป็นของเทศบาล..... แต่ถ้การกักสัตว์ไว้ อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สัตว์นั้นหรือสัตว์อื่น หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะจัดการขาย หรือขายทอดตลาดสัตว์นั้นตามควรแก่กรณีก่อนถึงกำหนดเวลาดังกล่าวก็ได้ เงินที่ได้จากการขายหรือขายทอดตลาดเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาดและค่าเลี้ยงดูสัตว์แล้วให้เก็บรักษาไว้แทนสัตว์

ในกรณีที่มีได้มีการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์ตามวรรคหนึ่งและเจ้าของสัตว์มาขอรับสัตว์คืน ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง เจ้าของสัตว์ต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเลี้ยงดูสัตว์ให้แก่เทศบาล..... ตามจำนวนที่ได้จ่ายจริงด้วย

ในกรณีที่ปรากฏว่าสัตว์ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบนั้นเป็นโรคติดต่ออันอาจเป็นอันตรายต่อประชาชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายหรือจัดการตามที่เห็นสมควรได้(บัญญัติตามมาตรา 30 พรบ.สช.)

ข้อ 7 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 44 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ในเขตอำนาจของเทศบาล..... ในเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้(บัญญัติตามมาตรา 44 วรรคสอง พรบ.สช.)

ข้อ 8 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในบทกำหนดโทษ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (บทกำหนดโทษของกรรมการฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา 29 คือ โทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท ตาม มาตรา 73 วรรคสอง)

ข้อ 9 ให้นายกเทศมนตรี.....รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออก ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่.....

(ลงชื่อ)

(.....)

นายกเทศมนตรี.....

เห็นชอบ

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๐๑๑๐

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอังษฤงศ์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๑ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยปัจจุบันสถานการณ์ความรุนแรงของการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าของประเทศไทยยังมีแนวโน้มสูงขึ้น ประกอบกับองค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การควบคุมโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ได้ตกลงร่วมกันกำหนดเป้าหมายให้ประเทศที่มีอุบัติการณ์ของโรคจะต้องร่วมมือกันกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปภายใน พ.ศ. ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐) ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับข้อตกลงดังกล่าว

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินงานการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมทุกพื้นที่ จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๕๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๔

แนวทางการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การควบคุมโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ได้ตกลงร่วมกันกำหนดเป้าหมายให้ประเทศที่มีอุบัติการณ์ของโรคจะต้องร่วมมือกันกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปภายใน พ.ศ. ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐) ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับข้อตกลงดังกล่าว

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทยได้ร่วมกันลงนามบันทึกความร่วมมือการกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๕ ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินการโครงการรณรงค์ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าอย่างต่อเนื่องมาเป็นประจำทุกปี

สถานการณ์การเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ข้อมูลจากกรมปศุสัตว์ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ มีจำนวนตัวอย่างหัวสัตว์ที่ให้ผลบวกต่อโรคพิษสุนัขบ้าจำนวน ๕๙๓ ตัวอย่าง เฉลี่ย ๔๔ ตัวอย่างต่อเดือน นับเป็นจำนวนสูงที่สุดในรอบ ๑๔ ปี

ทั้งนี้ กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและระงับโรคติดต่อ หรืออำนาจหน้าที่ในด้านการสาธารณสุขไว้ ได้แก่

- มาตรา ๖๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และแก้ไขเพิ่มเติม

- มาตรา ๕๐ (๔) มาตรา ๕๓ (๑) มาตรา ๕๖ (๑) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และแก้ไขเพิ่มเติม

- กฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๔๑ (๑๔) ในมาตรา ๔๕ (๘) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และแก้ไขเพิ่มเติม

- มาตรา ๖๒(๑๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม

ประกอบกับพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น สัตวแพทย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

ในการนี้ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ภารกิจและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ (เรื่องเสร็จที่ ๔๔๒/๒๕๕๔) คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ และคณะที่ ๑๐ ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายฉบับได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและระงับโรคติดต่อหรืออำนาจหน้าที่ในด้านการสาธารณสุขไว้ อีกทั้งบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น สัตวแพทย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องดำเนินการหลายประการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งเป็นโรคติดต่อตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่ออีกด้วย

๑. แผนยุทธศาสตร์การดำเนินการโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า
ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
ปี ๒๕๖๐ - ปี ๒๕๖๓

.....

วิสัยทัศน์ กำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ประเด็นยุทธศาสตร์

๑. การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์
๒. การจัดการระบบศูนย์พักพิงสัตว์
๓. การเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุม และดูแลรักษาโรคพิษสุนัขบ้าในคน
๔. การขับเคลื่อนการดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้าในท้องถิ่น
๕. การประชาสัมพันธ์
๖. การบูรณาการและการบริหารจัดการข้อมูลโรคพิษสุนัขบ้า
๗. การติดตามและประเมินผล
๘. การพัฒนานวัตกรรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี

เป้าประสงค์ ไม่มีคนและสัตว์เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าอย่างยั่งยืน

๑. การบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือปรับแผนพัฒนาท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการบรรจุหรือปรับแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มี “โครงการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า” อาจกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือยุทธศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๓ /ว ๕๗๙๗ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่องซักซ้อมแนวทางการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

๒. การจัดทำเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติ

๒.๑ นำแผนงาน/โครงการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เป็นแนวทางในการจัดทำข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๒ โครงการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าให้ระบุกิจกรรมและค่าใช้จ่ายทั้งหมดตามปีงบประมาณ เช่น

๑) รายการค่ายาและเวชภัณฑ์ เช่น ค่ายาวัคซีนพิษสุนัขบ้า ค่ายาวัสดุการแพทย์ ค่าใบรับรองการฉีดวัคซีน เครื่องหมายประจำตัวสัตว์ ฯลฯ

๒) รายการค่าวัสดุประชาสัมพันธ์ เช่น แผ่นไวนิลประชาสัมพันธ์ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ ฯลฯ

๓) รายการค่าวัสดุอื่นๆ

หรือรายการอื่นๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

๒.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งงบประมาณการดำเนินงานโครงการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในหมวดค่าใช้จ่าย ประเภทรายจ่ายเกี่ยวเนื่องการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่นๆ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๓

๒.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสนับสนุนงบประมาณในการลดจำนวนประชากรสัตว์ (ฉีดยาคุมกำเนิด ทำหมันสัตว์ ฯลฯ) โดยตั้งงบประมาณไว้ในหมวดเงินอุดหนุน เพื่อให้หน่วยงานปศุสัตว์ทำโครงการมาขอรับการสนับสนุนงบประมาณฯ ทั้งนี้ต้องดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙

๓. การจัดทำโครงการ

๓.๑ การจัดหาวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดซื้อวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าได้โดยปฏิบัติ ดังนี้

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสำรวจข้อมูลจำนวนสุนัขและแมว แล้วจัดเก็บรวบรวมไว้เป็นระบบข้อมูลจำนวนสุนัขและแมว และ/หรือขึ้นทะเบียนในฐานข้อมูลของ Thai Rabies.net ของกรมปศุสัตว์

๒) ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีสัตวแพทย์หรือบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหนังสือขอความร่วมมือจากหน่วยงานปศุสัตว์ในเขตพื้นที่ เพื่อขอรับการสนับสนุนบุคลากร และอื่นๆ สำหรับการรณรงค์ป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

๓) จัดซื้อวัคซีน เวชภัณฑ์และวัสดุ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๕

๓.๒ การประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของสัตว์มีความรับผิดชอบต่อสัตว์เลี้ยง นำสัตว์เลี้ยงมารับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕

๔. การประกาศใช้ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ หมวด ๖ การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ และประกาศให้ประชาชนในเขตพื้นที่ รับทราบ รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

๕. การฉีดวัคซีนให้สัตว์

๕.๑ สัตว์จรจัดหรือสัตว์ที่อยู่ในสถานที่สาธารณะ เช่น วัด โรงเรียน สวนสาธารณะ ฯลฯ สามารถ ดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าได้

๕.๒ สัตว์มีเจ้าของ

๑) กรณีไม่มีประกาศจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ เจ้าของสัตว์ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความใน พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕

๒) กรณีมีประกาศจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าโดยไม่ต้องเรียกเก็บ ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕

การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความใน พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้นำส่งเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภท ค่าธรรมเนียม โดยไม่ต้องตราข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าว

๕.๓ กรณีพบสัตว์ที่มีอาการของโรคพิษสุนัขบ้า หรือพบตัวอย่างหัวสัตว์ที่ให้ผลบวกต่อโรคพิษสุนัขบ้า (rabies case) ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและต้องดำเนินการควบคุมการระบาดของโรค (Ring Vaccine) ควรขอรับการสนับสนุนบุคลากรและวัคซีนจากหน่วยงานปศุสัตว์ ในการดำเนินการควบคุมการระบาดของโรค (Ring Vaccine) ในรัศมี ๓ กิโลเมตรจากสถานที่หรือแหล่งที่พบโรค

๖. การประเมินผลโครงการ

๑) สรุปผลสำเร็จการดำเนินงานตามโครงการ

๒) ประเมินความคุ้มค่าโครงการ

๓) ประเมินความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่

๔) จัดทำฎีกาเบิกจ่ายเงิน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

*****

เป้าหมาย ปี ๒๕๖๐ - ปี ๒๕๖๓

การดำเนินการ	เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ที่	ปี ๒๕๖๐			ปี ๒๕๖๑			ปี ๒๕๖๒			ปี ๒๕๖๓							
		ข้อมูลเดิม	เพิ่มเติม	รวม	ข้อมูลเดิม	เพิ่มเติม	รวม	ข้อมูลเดิม	เพิ่มเติม	รวม	ข้อมูลเดิม	เพิ่มเติม	รวม					
๑. นวัตกรรมในสัตว์	๑,๔																	
๑.๑ การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์รอบจุดเกิดโรครึ่ ๓ กิโลเมตร	๑	๑๐๐%		๑๐๐%			๑๐๐%			๑๐๐%					๑๐๐%			๑๐๐%
๑.๒ การฉีดวัคซีนป้องกันโรคในสุนัข	๑	-	-	-			๖๐%			๖๐%					๑๐๐%			๑๐๐%
๒ การทำหมัน	๑	๘๐,๐๐๐ ตัว	-	๘๐,๐๐๐ ตัว			๒๐๐,๐๐๐ ตัว			๒๐๐,๐๐๐ ตัว				๘๐,๐๐๐ ตัว	๒๐๐,๐๐๐ ตัว			๒๐๐,๐๐๐ ตัว
๓. สํารวจและขึ้นทะเบียนสุนัข	๑																	
๓.๑ สุนัขจรจัดพื้นที่เสี่ยง	๑	-	๖๐%	๖๐%			๘๐%			๘๐%					๑๐๐%			๑๐๐%
๓.๒ สุนัขอื่น ๆ	๑	-	๕๐%	๕๐%			๕๐%			๕๐%					๕๐%			๕๐%
๔. ศูนย์พักพิงสัตว์ ต้นแบบ	๒			๑			๕			๕								๗
๕. ผู้สัมผัสสัตว์ที่ตรวจพบเชื้อพิษสุนัขบ้าได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าตามแนวทางเวชปฏิบัติ	๑,๓,๔, ๕,๖,๗			๑๐๐%											๑๐๐%			๑๐๐%
๖. จำนวนผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า	๑,๓,๔, ๕,๖,๗			๐ คน			๐ คน			๐ คน					๐ คน			๐ คน
๗. อำเภอเสี่ยง* มีการดำเนินการตามแผนป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ตามมาตรการเชิงรุกที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด	๑,๓,๔, ๕,๖,๗			๙๐%			๙๕%			๙๕%					๑๐๐%			๑๐๐%

การดำเนินการ	เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ที่	ปี ๒๕๖๐		ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓	
		ข้อมูลเพิ่มเติม	รวม	ข้อมูลเพิ่มเติม	รวม	ข้อมูลเพิ่มเติม	รวม	ข้อมูลเพิ่มเติม	รวม
๘. ระบบสุขภาพระดับอำเภอ (District Health System : DHS) ในพื้นที่จังหวัดเสียมะ มีแผนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	๑,๓,๔, ๕,๖,๗		๙๐%		๙๕%		๑๐๐%		๑๐๐%
๙. ให้ความรู้ประชาชน/ผลิตสื่อ/โลโก้โครงการ	๓,๕,๘		๑๐๐%		๑๐๐%		๑๐๐%		๑๐๐%
๙.๑ สื่อต้นแบบอาสาสมัคร (อสม.)									
๙.๒ สื่อถึงประชาชนทั่วไป									
๙.๓ สื่อถึงผู้นำสง.									
๑๐. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อมูลติดต่อถึงเพื่อควบคุมการเลี้ยงและการปล่อยสัตว์	๔								
๑๐.๑ พื้นที่เสี่ยง			๕๐%		๖๐%		๙๐%		๘๐%
๑๐.๒ พื้นที่อื่น ๆ			๕๐%		๖๐%		๙๐%		๘๐%
๑๑. มีการบูรณาการและบริหารจัดการข้อมูล	๖								
๑๑.๑ มีระบบฐานข้อมูลเพื่อการจัดการ		มี	มี		มี		มี		มี
๑๑.๒ ตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์		มี	มี		มี		มี		มี
๑๒. ทราบระดับภูมิคุ้มกัน	๘	๐	๐		๑๐๐%		๑๐๐%		๑๐๐%

๒. โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้าตามพระปณิธาน

ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ปี ๒๕๖๐ - ปี ๒๕๖๓

๒.๑ ที่มาและการวิเคราะห์สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทย

๒.๑.๑ ที่มา:

ด้วย ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงมีพระปณิธานเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในการดูแลทุกข์สุขของพสกนิกรชาวไทย รวมถึงสรรพชีวิตภายใต้ร่มพระบารมีให้ได้รับความผาสุก ราบรื่นทุกวันนี้ และขออัญเชิญพระกระแสรับสั่งเมื่อครั้งเสด็จทอดพระเนตรการดำเนินงานของศูนย์ดูแลสุนัขจรจัดของกองทัพเรือ ณ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๙ ว่า "ทรงห่วงใยปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าที่เป็นปัญหาสำคัญของชาติ" และทรงมีพระประสงค์ให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดไปจากประเทศไทย โดยต้องค่อยเป็นค่อยไป สัตว์แพทย์ควรมีบทบาทในการช่วยดำเนินการ

รัฐบาลได้น้อมรับใส่เกล้าฯ สนองพระปณิธาน และ ฯ พณฯ นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งที่ ๒๑๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี และทรงมีพระกรุณาธิคุณรับเป็นประธานกรรมการฯ พร้อมพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าสิริภาจุฬาภรณ์ ทรงร่วมเป็นรองประธานฯ เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการฯ เห็นผลเป็นรูปธรรม โดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการจากสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกรม กองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น เพื่อเป็นการน้อมเกล้าจารึกพระเกียรติคุณที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทย และสรรพชีวิต เนื่องในโอกาสวันมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา ของศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ในวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ รัฐบาลเห็นสมควรดำเนินการโครงการ สัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณให้ปรากฏสืบไป

๒.๒ สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทย

๒.๒.๑ สถานการณ์โรคในสัตว์: แนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้นและขยายพื้นที่มากขึ้น

แม้ว่าสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์จะลดความรุนแรงลงจากอดีตเป็นอย่างมาก จากที่มีตัวอย่าง หัวสัตว์ที่ให้ผลบวกมากถึง ๑,๑๑๕ ตัวอย่างในปี ๒๕๔๐ ลดลงมาอยู่ในระดับต่ำสุดในปี ๒๕๕๖ ที่พบตัวอย่าง หัวสัตว์ที่ให้ผลบวกเพียง ๑๐๒ ตัวอย่าง สอดคล้องกับร้อยละของตัวอย่างที่ให้ผลบวกจากเดิมที่ประมาณร้อยละ ๒๕-๔๕ ในช่วงปี ๒๕๓๖-๒๕๔๖ ลดลงมาเหลือร้อยละ ๕ โดยประมาณ ในช่วงหลังจากปี ๒๕๔๖ เป็นต้นมา

แต่สถานการณ์ในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมาจากปี ๒๕๕๖-๒๕๕๘ พบว่าจำนวนตัวอย่างหัวสัตว์ที่ให้ผลบวกต่อโรคพิษสุนัขบ้า มีจำนวนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ๑๐๒, ๒๕๐ และ ๓๓๐ ตัวอย่างตามลำดับ และที่สำคัญในปีปัจจุบันตั้งแต่ต้นปีจนถึง ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ พบว่ามีตัวอย่างที่ให้ผลบวกมากถึง ๔๕๖ ตัวอย่าง เฉลี่ย ๔๕ ตัวอย่างต่อเดือน และมีแนวโน้มว่าจะมีจำนวนมากกว่า ๕๐๐ ตัวอย่าง ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เริ่มทวีความรุนแรงและน่าเป็นห่วง เนื่องจากจำนวนตัวอย่างที่เกิดขึ้นในปี ๒๕๕๙ เป็นจำนวนที่สูงที่สุดในรอบ ๑๔ ปี นับตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ เป็นต้นมา โดยพื้นที่ที่พบโรคหนาแน่น ใน ๓ กลุ่มจังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานครและจังหวัดในภาค

ตะวันออกซึ่งมีพื้นที่ใกล้เคียงกับกรุงเทพมหานคร เช่น ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ ปราจีนบุรี รongลงมา ได้แก่กลุ่มจังหวัดสงขลาและพื้นที่รอบจังหวัดสงขลา ได้แก่ สุราษฎร์ธานี ปัตตานี ตรัง และกระจายในกลุ่มจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ ยโสธร และอุบลราชธานี แต่ที่น่าสนใจก็คือพื้นที่ตำบลหรืออำเภอที่พบโรคในปี ๒๕๕๘ พบว่ามีการเกิดโรคซ้ำและมีจำนวนตัวอย่างที่ให้ผลบวกมากขึ้นในปี ๒๕๕๙ นอกจากนี้ ยังพบการกระจายตัวของโรคไปในพื้นที่ที่ไม่พบโรคในรอบ ๒ ปีในทั่วทุกภาค เช่น กาญจนบุรี กำแพงเพชร นครพนม ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา อุตรดิตถ์ เป็นต้น ในด้านชนิดสัตว์ที่พบโรคพบว่า ตัวอย่าง สุนัข ยังคงเป็นสัตว์ที่ให้ผลบวกมากที่สุด ร้อยละ ๙๐ แต่ที่น่าสนใจคือ ตัวอย่างที่ให้ผลบวกจากโค พบว่าสูงขึ้นในช่วง ๔ ปีที่ผ่านมา โดยพบร้อยละ ๕ จากตัวอย่างที่ให้ผลบวกทั้งหมด มากกว่าแมวที่ร้อยละ ๔ ในส่วนของความเป็นเจ้าของและประวัติการได้รับวัคซีน ในตัวอย่างที่ให้ผลบวกในรอบ ๔ ปีล่าสุด (๒๕๕๖- ตุลาคม ๒๕๕๙) พบว่าเป็นตัวอย่างจากสัตว์ที่มีเจ้าของมากกว่าร้อยละ ๕๕ มากกว่าตัวอย่างจากสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของที่ร้อยละ ๓๗ และไม่ทราบว่ามีเจ้าของร้อยละ ๘ ส่วนประวัติการได้รับวัคซีนพบว่าผู้ส่งตัวอย่างไม่ทราบประวัติการทำวัคซีนในสัตว์ที่ให้ผลบวกร้อยละ ๔๔ และไม่ได้ฉีดร้อยละ ๓๙ และเมื่อนำมาคิดเฉพาะตัวอย่างที่ให้ผลบวกและเป็นสัตว์มีเจ้าของพบว่า ไม่ทราบประวัติวัคซีนร้อยละ ๕๘ และไม่ได้ฉีดร้อยละ ๑๓ จากข้อมูลทั้งหมดข้างต้นดังกล่าวทำให้เราทราบถึงความรุนแรงและพื้นที่ที่พบโรค รวมทั้งกลุ่มเป้าหมาย เพื่อใช้ในวางแผนเพื่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๒ สถานการณ์โรคในคน: แนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้นและขยายพื้นที่มากขึ้น

จากข้อมูลระบบเฝ้าระวังโรค (รง ๕๐๖) สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค พบผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๙* จำนวน ๗, ๗, ๗, ๖, ๕ และ ๑๒ ราย ตามลำดับ ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา และตาก จังหวัดละ ๒ ราย จังหวัดสงขลา ระยอง ปราจีนบุรี สระแก้ว ศรีสะเกษ และกรุงเทพมหานคร จังหวัดละ ๑ ราย ถือว่ามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและจากการวิเคราะห์ข้อมูลระบบรายงานผู้สัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า (ร.๓๖) ของสำนักโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรคระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๙* พบผู้มารับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าจำนวน ๑๗๙,๐๖๖ ๑๖๗,๖๒๕ ๑๕๗,๐๙๑ ๑๖๖,๓๗๖ ๑๖๓,๗๘๙ และ ๑๖๒,๑๕๘ ราย ตามลำดับ ลักษณะการกระจายข้อมูลพบมีผู้ถูกกัดมารับวัคซีนเฉลี่ยเดือนละ ๑๒,๐๐๐ - ๑๔,๐๐๐ ราย โดยพบมากในกลุ่มอายุ ๑-๕ ปี, ๔๖-๕๕ ปี, ๖-๑๐ ปี และ ๓๖-๔๕ ปี ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าประชากรทุกกลุ่มอายุมีโอกาสเกิดโรคได้ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ กรมควบคุมโรค ทำการสำรวจความรู้และทัศนคติของประชาชนเรื่องโรคพิษสุนัขบ้า จำนวน ๓,๐๒๔ ตัวอย่าง พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าไม่ถูกต้องเช่น คิดว่าโรคพิษสุนัขบ้ารักษาได้ (ร้อยละ ๓๖.๔) มีการล้างแผล ใส่ยา ไปหาหมอเมื่อถูกสัตว์กัดข่วน (ร้อยละ ๓๙.๖) เป็นต้น และจากรายงานการเฝ้าระวังโรคของสำนักระบาดวิทยา ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖-๒๕๕๘ พบว่าปัจจัยสำคัญของผู้เสียชีวิต คือการไม่ดูแลรักษาบาดแผลหลังสัมผัสโรค ไม่ได้รับการฉีดวัคซีน หรือฉีดวัคซีนไม่ครบถ้วนตามแนวทางเวชปฏิบัติโรคพิษสุนัขบ้า และยังพบว่าผู้สัมผัสโรคทั้งหมดจะเสียชีวิตหลังสัมผัสโรคไม่เกิน ๑ ปี (* ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ ม.ค. - ๓๐ พ.ย. ๕๙)

๒.๓ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาคนถูกสุนัขกัดในประเทศไทย นับว่าเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญมากอย่างหนึ่ง ผู้ที่ถูกสุนัขกัดในแต่ละปีมีจำนวนเท่าใดไม่สามารถตอบได้ เนื่องจากไม่ได้อยู่ในระบบที่ต้องรายงาน แต่จากข้อมูลผู้ถูกสุนัขกัดที่มารับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสถานบริการของกระทรวงสาธารณสุข (ระบบรายงาน ร.๓๖)

พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี หากรวมผู้ที่ไปรับบริการจากสถานบริการของมหาวิทยาลัยและเอกชนด้วยแล้ว ประมาณการว่าน่าจะถึงปีละ ๕ แสนคน ซึ่งรัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นเงินสูงถึง ๑,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี นับว่าเป็นภาระที่รัฐบาลต้องนำเงินภาษีอากรมาใช้จ่ายเพื่อการนี้เป็นจำนวนมาก หากมีผู้ถูกสุนัขกัดและผู้ที่ต้องได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าลดลง ค่าใช้จ่ายที่ลดลงจะได้นำไปทำประโยชน์อื่น ๆ ได้มากมาย ผู้ที่มาขอรับบริการเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการดูแลบาดแผล และไม่ได้รับการฉีดวัคซีนอย่างถูกต้อง ทำให้ยังมีผู้เสียชีวิตด้วยโรคนี้อย่างต่อเนื่องตลอดมา จากรายงานการสอบสวนผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า พบว่า ถูกสุนัขขอยอายุ ๑-๓ เดือนกัด แล้วไม่ไปรับการฉีดวัคซีนป้องกัน เนื่องจากไม่คิดว่าลูกสุนัขจะเป็นโรคพิษสุนัขบ้าได้ เช่นเดียวกับที่มีคนเข้าใจผิดคิดว่าโรคนี้เป็นเฉพาะฤดูร้อนเท่านั้น จึงไม่สนใจที่จะไปพบแพทย์ เพื่อขอรับการฉีดวัคซีนเมื่อถูกสุนัขกัด

จากผลการศึกษาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติของประชาชนไทยในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า พบว่า คราวเรือนส่วนใหญ่มีการเลี้ยงสุนัขหรือแมว และเลี้ยงสุนัขมากกว่าแมว ส่วนใหญ่เป็นสุนัขที่ขอมมาเลี้ยงและเก็บมาเลี้ยง เพื่อไว้เฝ้าบ้านและเลี้ยงไว้เป็นเพื่อน โดยคนภาคกลางเก็บมาเลี้ยงและเลี้ยงไว้เป็นเพื่อนสูงกว่าภาคอื่น และส่วนใหญ่เลี้ยงแบบปล่อยเป็นอิสระเข้าออกนอกบ้านได้ ในรอบปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๑๑.๙ ของครัวเรือน มีสมาชิกถูกสัตว์กัด/ข่วน (ส่วนใหญ่เป็นสุนัข) ซึ่งส่วนใหญ่ ร้อยละ ๘๐.๑ ถูกกัด/ข่วน โดยสัตว์มีเจ้าของ ทั้งของตนเองและของผู้อื่น คนที่ถูกสุนัขกัดไปพบแพทย์ร้อยละ ๗๕ สำหรับคนที่ไม่ไปพบแพทย์ ไม่ไปเพราะคิดว่าแผลเล็กน้อย ไม่น่าคิดเชื่อโรคพิษสุนัขบ้า และสุนัขที่กัด เช่น ลูกสุนัข ไม่น่าจะเป็นโรคพิษสุนัขบ้า สาเหตุที่เจ้าของสุนัขไม่ได้พาสุนัขไปฉีดวัคซีน เนื่องจากไม่มีหน่วยงานมาให้บริการ สัตว์อายุน้อยกว่า ๒ เดือน และจับสัตว์ไม่ได้ นอกจากนี้พบว่าประชาชนมีความรู้ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการสังเกตอาการสุนัขที่สงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้า สัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคพิษสุนัขบ้า การรักษาคคนที่ เป็นโรคพิษสุนัขบ้า การปฏิบัติเมื่อถูกสัตว์ที่สงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัด และไม่รู้ว่ามีกฎหมายบังคับให้เจ้าของนำสุนัขไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ส่วนประชาชนที่มีอายุ ๗๖-๙๐ ปี เมื่อถูกสัตว์กัดแล้วไปพบแพทย์น้อยที่สุดเพียงร้อยละ ๒๕ ประชาชนที่อยู่ในภาคกลางเมื่อถูกสัตว์กัดแล้วไปพบแพทย์น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับภาคอื่น จะเห็นได้ว่าโรคนี้ยังเป็นปัญหาก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตคน สัตว์ และเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีนโยบายที่ชัดเจน แผนยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากโรคพิษสุนัขบ้าเป็นได้ทั้งคนและสัตว์ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลายหน่วยงาน ได้แก่ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดูแลการป้องกันควบคุมโรคในสัตว์ โดยออกพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นแม่บท ส่วนกระทรวงสาธารณสุขดูแลการป้องกันควบคุมโรคในคน โดยอาศัยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นแม่บท โดยทั้งสองหน่วยงานจะต้องประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สถานเสาวภา สภากาชาดไทย สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน

ประกอบกับในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ องค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การควบคุมโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ได้ตกลงร่วมกันกำหนดเป้าหมายให้ประเทศที่มีอุบัติการณ์ของโรคจะต้องร่วมมือกันกำจัดโรคนี้ให้หมดไปภายใน พ.ศ. ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐) ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศหนึ่งที่ยังคงพบโรคพิษสุนัขบ้าทั้งในคนและในสัตว์ กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงเร่งรัดการดำเนินงานป้องกันและควบคุม เพื่อให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดไปจากประเทศไทย ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำแผนยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อจะได้ดำเนินยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งในประเทศและนอกประเทศ

๓. ประเด็นยุทธศาสตร์ ๘ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์

เป้าประสงค์

ไม่พบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ในประเทศไทย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาระบบการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ให้ครอบคลุม ถูกต้องทันเหตุการณ์ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อพัฒนาการดำเนินงานด้านการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ให้มีภูมิคุ้มโรคและปลอดโรคพิษสุนัขบ้า
๓. เพื่อพัฒนาการดำเนินงานด้านการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์

๑. บูรณาการการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ในทุกกระดับ
  - ๑.๑ การประชุมหารือ ซ้อมแผน และติดตามประเมินผล
  - ๑.๒ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร (อาสาสมัคร) ด้านโรคพิษสุนัขบ้าให้มีประสิทธิภาพในทุกกระดับ
๒. การเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์
  - ๒.๑ สร้างและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายการเฝ้าระวังโรคให้มีประสิทธิภาพและทันเหตุการณ์ในทุกกระดับ
  - ๒.๒ เพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาการตรวจวินิจฉัยโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ให้ได้มาตรฐานสากล มีความไวและจำเพาะสูง รวดเร็ว และเชื่อถือได้
  - ๒.๓ สร้างแรงขับเคลื่อนให้ประเทศไทยเป็นผู้นำที่มีความพร้อมทางด้านห้องปฏิบัติการตรวจวินิจฉัยและทดสอบโรคพิษสุนัขบ้า โดยสร้างและพัฒนาห้องปฏิบัติการอ้างอิงสำหรับตรวจโรคพิษสุนัขบ้าในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตามข้อกำหนดขององค์การสุขภาพสัตว์โลก (OIE)
  - ๒.๔ เพิ่มประสิทธิภาพระบบการเก็บและส่งตัวอย่าง ระบบการแจ้งพบสัตว์สงสัยเป็นโรคพิษสุนัขบ้า ระบบรายงานผลการตรวจและแจ้งเตือนการเกิดโรคพิษสุนัขบ้า (Early Warning System)
  - ๒.๕ เพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังโรคและสอบสวนโรคพิษสุนัขบ้า
  - ๒.๖ เพิ่มพูนและพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ให้ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการควบคุม ป้องกัน และเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
๓. การป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์
  - ๓.๑ บริหารการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้ครอบคลุมจำนวนประชากรสุนัขและแมว
    - ๓.๑.๑ กรมปศุสัตว์ดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่เสี่ยงและพื้นที่เกิดโรคให้ครอบคลุมจำนวนประชากรสุนัขและแมวย้อยละ ๑๐๐
    - ๓.๑.๒ ส่งเสริมการดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทั่วไปให้ครอบคลุมจำนวนประชากรสุนัขและแมวย้อยละ ๑๐๐
  - ๓.๒ บริหารจัดการเพื่อควบคุมและลดจำนวนประชากรสุนัขและแมว
  - ๓.๓ ประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสำรวจและขึ้นทะเบียนสุนัขและแมวในพื้นที่ความรับผิดชอบของท้องถิ่นนั้นๆ

คู่มือปฏิบัติงาน

time RT-PCR เพื่อใช้ในการตรวจหาเชื้อไวรัส SARS-CoV-2 ที่อาจก่อให้เกิดโรค COVID-19

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. เตรียมห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนปฏิบัติงาน

2. ตรวจสอบความพร้อมของชุดทดสอบ RT-PCR

3. เก็บตัวอย่างและใส่ลงในภาชนะที่บรรจุ

4. นำตัวอย่างไปแช่เย็นที่อุณหภูมิ -80 องศาเซลเซียส

5. นำตัวอย่างมาละลายและปั่นที่ความเร็ว 14,000 รอบต่อนาที

6. นำตัวอย่างไปใส่ในหลอด PCR

7. ปิดฝาหลอด PCR และใส่ลงในเครื่อง PCR

8. ตั้งโปรแกรมการรัน PCR

9. รัน PCR และรอจนกระทั่งเสร็จสิ้น

10. นำตัวอย่างไปใส่ในหลอด ELISA

11. ปิดฝาหลอด ELISA และใส่ลงในเครื่อง ELISA

12. ตั้งโปรแกรมการรัน ELISA

13. รัน ELISA และรอจนกระทั่งเสร็จสิ้น

14. นำตัวอย่างไปใส่ในหลอด Western Blot

15. ปิดฝาหลอด Western Blot และใส่ลงในเครื่อง Western Blot

16. ตั้งโปรแกรมการรัน Western Blot

17. รัน Western Blot และรอจนกระทั่งเสร็จสิ้น

18. นำตัวอย่างไปใส่ในหลอด Real-time PCR

19. ปิดฝาหลอด Real-time PCR และใส่ลงในเครื่อง Real-time PCR

๘.๑๐ การพัฒนาการตรวจวินิจฉัยโรคพิษสุนัขบ้าโดยวิธี Immunoperoxidase เพื่อใช้เป็นวิธีทางเลือกในการตรวจตัวอย่าง โดยไม่จำเป็นต้องมีกล้องฟลูออเรสเซนซ์ในการอ่านผล

เป้าหมาย

๑. ฉีดวัคซีนในสัตว์

การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์รอบจุดเกิดรัศมี ๓ กิโลเมตร

- ปี ๒๕๖๐ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
- ปี ๒๕๖๑ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
- ปี ๒๕๖๒ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
- ปี ๒๕๖๓ จำนวนร้อยละ ๑๐๐

๒. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคในสุนัข

- ปี ๒๕๖๐ จำนวนร้อยละ ๐
- ปี ๒๕๖๑ จำนวนร้อยละ ๖๐
- ปี ๒๕๖๒ จำนวนร้อยละ ๘๐
- ปี ๒๕๖๓ จำนวนร้อยละ ๑๐๐

๓. การทำหมัน

- ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๘๐,๐๐๐ ตัว
- ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ ตัว
- ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ ตัว
- ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ ตัว

๔. สักรวจและขึ้นทะเบียนสุนัข

๓.๑ สุนัขจรจัดพื้นที่เสี่ยง

- ปี ๒๕๖๐ จำนวนร้อยละ ๖๐
- ปี ๒๕๖๑ จำนวนร้อยละ ๘๐
- ปี ๒๕๖๒ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
- ปี ๒๕๖๓ จำนวนร้อยละ ๑๐๐

๓.๒ สุนัขอื่นๆ

- ปี ๒๕๖๐ จำนวนร้อยละ ๕๐
- ปี ๒๕๖๑ จำนวนร้อยละ ๕๐
- ปี ๒๕๖๒ จำนวนร้อยละ ๕๐
- ปี ๒๕๖๓ จำนวนร้อยละ ๕๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การจัดการระบบศูนย์พักพิงสัตว์

เป้าประสงค์

๑. สร้างเกณฑ์มาตรฐานของสถานพักพิงสัตว์ โดยยึดหลักสวัสดิภาพสัตว์และความสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย เพื่อให้หน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ปฏิบัติ

วัตถุประสงค์

๑. จัดสร้างหรือพัฒนาสถานพักพิงสัตว์ต้นแบบ เพื่อช่วยแก้ปัญหาสุนัขและแมวจรจัด และเป็นต้นแบบให้เกิดการเรียนรู้ นำไปขยายผล
๒. สร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสถานพักพิงสัตว์ และสาธารณชน
๓. สร้างจิตอาสาในงานด้านการจัดการสถานพักพิงสัตว์

กลยุทธ์

๑. ดำเนินงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัย กรมปศุสัตว์ ภาคเอกชน และองค์กรการกุศล เพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานสถานพักพิงสัตว์ของประเทศไทย
๒. ร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมปศุสัตว์ และภาคเอกชน จัดสร้างและวางระบบสถานพักพิงสัตว์ต้นแบบให้กระจายทั่วทุกภูมิภาค เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และนำไปขยายผล
๓. ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ที่ถูกต้องในการจัดการสถานพยาบาลสัตว์ ให้ผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง
๔. ร่วมมือกันในกลุ่มภาคีสัตวแพทย์ และสถาบันการศึกษาที่สนใจทั่วประเทศในการดำเนินกิจกรรมจิตอาสาของนักเรียน นิสิต นักศึกษาทางด้านการจัดการ การป้องกันโรค การทำหมันสุนัขและแมวในสถานพักพิง
๕. สนับสนุนการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานพักพิงสัตว์

เป้าหมาย

๑. มีศูนย์พักพิงสุนัขต้นแบบ
๒. มีการพัฒนาและปรับปรุงศูนย์พักพิงสุนัขจังหวัดที่มีความเสี่ยง และจังหวัดท่องเที่ยวให้มีมาตรฐาน
  - ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑ ศูนย์ (จ.นครราชสีมา)
  - ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑ ศูนย์ (จ.อุดรธานี)
  - ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๒ ศูนย์ (จ.กรุงเทพมหานคร จ.อุทัยธานี)
  - ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๒ ศูนย์ (จ.เชียงใหม่ จ.นครศรีธรรมราช)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุม และดูแลรักษาโรคพิษสุนัขบ้าในคน
เป้าประสงค์

๑. ไม่มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาระบบเฝ้าระวังโรคให้มีความครอบคลุม ถูกต้องทันเหตุการณ์และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 ๒. เพื่อพัฒนาการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในคน ให้เป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

กลยุทธ์

๑. การเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในคน
 ๑.๑ ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคแก่บุคลากรสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 ๑.๒ พัฒนาระบบเฝ้าระวังโรค และระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้มีความครอบคลุม สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 ๑.๓ พัฒนาระบบการเก็บ/ส่งตัวอย่างและการตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อวินิจฉัยยืนยัน โรคพิษสุนัขบ้ากรณีพบผู้ป่วย/ผู้เสียชีวิตที่สงสัยโรคพิษสุนัขบ้าหรือใช้สมองอักเสบที่ไม่ทราบสาเหตุทุกราย
๒. การป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในคน
 ๒.๑ ส่งเสริม สนับสนุนให้มีบริการวัคซีน/อิมมูโนโกลบูลิน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าอย่างเพียงพอ
 ๒.๒ พัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการแพทย์ สาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับให้มีความรู้ในการดูแลรักษาผู้สัมผัสโรคอย่างถูกต้องตามแนวทางเวชปฏิบัติโรคพิษสุนัขบ้า
 ๒.๓ พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า สำหรับสถานศึกษาและ บุคลากรสาธารณสุข
 ๒.๔ ส่งเสริมการจัดหาวัคซีนเพื่อป้องกันโรคล่วงหน้าสำหรับบุคลากรและอาสาสมัครที่เกี่ยวข้อง
๓. การควบคุมโรคเมื่อเกิดโรคพิษสุนัขบ้า
 ๓.๑ สบสวนโรคร่วมกันตามหลักสุขภาพหนึ่งเดียว
 ๓.๒ ค้นหา ติดตามผู้สัมผัสโรค (มีประวัติถูกสุนัขบ้ากัด-ข่วน) และกลุ่มเสี่ยงให้ได้รับการดูแลรักษา และฉีดวัคซีนป้องกันโรคครบชุดทุกราย โดยสถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่
 ๓.๓ ดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรค ภายใต้แผนโรคติดต่อระดับจังหวัด
๔. บูรณาการการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย
 ๔.๑ พัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ร่วมกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้องให้เป็นที่ทิศทางเดียวกัน
 ๔.๒ บูรณาการการติดตามประเมินผล การดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า
 ๔.๓ ส่งเสริมการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาบังคับใช้ รวมทั้งปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าให้เหมาะสม
๕. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
 ๕.๑ ผลิตและพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์แก่เจ้าหน้าที่และประชาชนกลุ่มเสี่ยง
 ๕.๒ ประชาสัมพันธ์ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ประชาชนในแนวกว้างและแนวลึก

๖. การศึกษาวิจัยและพัฒนา

๖.๑ พัฒนาวีธีการตรวจวินิจฉัยไวรัสโรคพิษสุนัขบ้า

๖.๒ พัฒนาแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันโรคพิษสุนัขบ้า

เป้าหมาย

๑. ผู้สัมผัสสัตว์ที่ตรวจพบเชื้อพิษสุนัขบ้าได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าตามแนวทางเวชปฏิบัติ
  - ปี ๒๕๖๐ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
  - ปี ๒๕๖๑ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
  - ปี ๒๕๖๒ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
  - ปี ๒๕๖๓ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
๒. จำนวนผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้า
  - ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๐ คน
  - ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๐ คน
  - ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๐ คน
  - ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๐ คน
๓. อำเภอเสี่ยง* มีการดำเนินการตามแผนป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าตามมาตรการเชิงรุกที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด
  - ปี ๒๕๖๐ จำนวนร้อยละ ๙๐
  - ปี ๒๕๖๑ จำนวนร้อยละ ๙๕
  - ปี ๒๕๖๒ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
  - ปี ๒๕๖๓ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
๔. ระบบสุขภาพระดับอำเภอ (District Health System : DHS) ในพื้นที่จังหวัดเสี่ยง* มีแผนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า
  - ปี ๒๕๖๐ จำนวนร้อยละ ๙๐
  - ปี ๒๕๖๑ จำนวนร้อยละ ๙๕
  - ปี ๒๕๖๒ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
  - ปี ๒๕๖๓ จำนวนร้อยละ ๑๐๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การขับเคลื่อนการดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้าในท้องถิ่น

เป้าประสงค์

ไม่พบการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในท้องถิ่นที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง
๒. เพื่อสร้างเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเครือข่ายการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าและบูรณาการการดำเนินงานให้ครอบคลุมพื้นที่ที่รับผิดชอบและพื้นที่ที่มีเขตติดต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพ
๓. เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติ เพื่อควบคุมการเลี้ยงและปล่อยสัตว์

กลยุทธ์

๑. จัดทำแผนเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่น
๒. พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า
๓. ส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า
  - ๓.๑ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาชนทราบข้อมูล และหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบัญญัติท้องถิ่นรวมทั้งการสร้างจิตสำนึกต่อส่วนรวม
  - ๓.๒ ออกข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติท้องถิ่นเพื่อควบคุมการเลี้ยงและปล่อยสัตว์
๔. ส่งเสริมการนำผลงานวิจัย/เทคนิค/อุปกรณ์/เครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้ในการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า
๕. พัฒนาระบบฐานข้อมูลในแต่ละชุมชน เช่น จำนวนสุนัข/แมวต่อครัวเรือน จำนวนสุนัข/แมวทั้งหมด จำนวนสัตว์มีดักซิ่น จำนวนสัตว์ทำหมัน จำนวนสัตว์เกิดใหม่

เป้าหมาย

๑. ฉีดวัคซีนสุนัขในท้องถิ่น
สุนัขท้องถิ่น
  - ปี ๒๕๖๐ จำนวนร้อยละ ๕๐
  - ปี ๒๕๖๑ จำนวนร้อยละ ๖๐
  - ปี ๒๕๖๒ จำนวนร้อยละ ๘๐
  - ปี ๒๕๖๓ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อควบคุมการเลี้ยงและการปล่อยสัตว์
  - ปี ๒๕๖๐ จำนวนร้อยละ ๕๐
  - ปี ๒๕๖๑ จำนวนร้อยละ ๖๐
  - ปี ๒๕๖๒ จำนวนร้อยละ ๗๐
  - ปี ๒๕๖๓ จำนวนร้อยละ ๘๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การประชาสัมพันธ์

เป้าประสงค์

ประชาชนเกิดความเข้าใจ ยอมรับ ให้ความร่วมมือในการกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าอย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ของประเทศไทย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้ที่ถูกต้องและสร้างความเชื่อมั่นโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า รวมทั้งการดูแลสุนัขและแมวเพื่อลดการกระจายของโรค
๒. เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีความตระหนักเห็นความสำคัญ สนับสนุนให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐในการดูแลและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชนและเรื่อง การเลี้ยงดูสุนัขให้ถูกวิธีและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น
๓. เพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด
๔. เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเกิดความรักและเมตตาต่อสัตว์

กลยุทธ์

๑. สร้างการรับรู้และความเข้าใจ

๑.๑ สร้างความตระหนักถึงพิษภัยของโรคพิษสุนัขบ้า

- ปัญหาและภัยคุกคามของสุนัขจรจัด
- การเลี้ยงดูสุนัขให้ถูกวิธี
- การตระหนัก รั้พิษภัยและการป้องกันของโรคพิษสุนัขบ้า ที่เกิดต่อคน สัตว์ สัตว์เลี้ยง และประเทศ
- การควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนม

๑.๒ ประชาสัมพันธ์โครงการสัตว์ปลอดโรคคนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า

- สร้างการรับรู้ แนวคิด ความเป็นมาของโครงการ และประโยชน์ต่อสังคม
- การสร้างความเชื่อมั่นโครงการปลอดภัยต่อชีวิตสุนัข
- เผยแพร่ข้อมูล การดำเนินงานของศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด
- ประสานงาน อำนวยความสะดวกในการนำสุนัขจรจัดเข้าสู่ศูนย์พักพิงฯ

๒. สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาและแสวงหาความร่วมมือลดกระแสต่อต้าน

- เปิดการสื่อสารสองทางเป็นช่องทาง แสวงหาแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อแจ้งเบาะแส และลดแรงต่อต้าน (ติดตามว่าสุนัขในโครงการมีความสุขจริงหรือไม่)
- มีกิจกรรมร่วมกับเครือข่ายผู้รักสุนัข มูลนิธิ สถาบันต่าง ๆ
- กระตุ้นให้เกิดการบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา

๓. สร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบเห็นคุณค่าของทุกชีวิตมีความเท่าเทียมกันและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- กระตุ้นเตือนสติผู้ไม่มีความพร้อมในการเลี้ยงสุนัข
- สร้างความตระหนักถึงปัญหาสุนัขที่ถูกทอดทิ้ง
- ทบทวน ปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย ให้เอื้อต่อการดำเนินการ

กลุ่มเป้าหมาย

เป้าหมายหลัก

- กลุ่มเครือข่ายคนรัก พัทธ์ชัยสุนัข
- ผู้รักและเมตตาสุนัข แต่ไม่รับเลี้ยง
- ผู้ที่เลี้ยงสุนัข แต่ขาดความรับผิดชอบ
- ผู้ที่ต้องการเลี้ยงสุนัข แต่ยังไม่มีความรู้ ไม่มีความพร้อม
- ภาคประชาชน ในระบบการศึกษา
- ภาคประชาชน นอกระบบการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายรอง

- ประชาชนทั่วไป (รวมถึงผู้ที่ไม่รักสุนัข เพื่อเป็นเครือข่ายเผื่อระวัง ให้ความร่วมมือและไม่ต่อต้าน)

กิจกรรม

สื่อวิทยุโทรทัศน์

- ศาสตราจารย์พระราชสุภัทรพัฒนายิ่งยง
- รายการ
- สปอต
- สกู๊ป
- สารคดีสั้น
- ข่าว
- ข่าวการเปิดโครงการ (๑๖ พ.ย. และ ๔ ธ.ค.)
- ละครสั้น
- อักษรวิ่ง
- พุดแทรกรายการประเด็นเกี่ยวกับสัตว์
- คลินิกหมารายการถามตอบโฟนอิน
- ถ่ายทอดในพื้นที่เปิดโครงการที่โคราช
- รายการคนดังพุด...(สรรเสริญ)

สื่อวิทยุกระจายเสียง

- รายการ
- สปอต
- ข่าว
- พุดแทรกรายการประเด็นเกี่ยวกับสัตว์
- คลินิกหมารายการถามตอบโฟนอิน
- ข่าวการเปิดโครงการ (๑๖ พ.ย. และ ๔ ธ.ค.)

สื่อกิจกรรม

- ประกวดเล่าเรื่องสั้นเรื่องชีวิตหมาๆ
- อบรมเครือข่ายประชาสัมพันธ์ (๘เขต)
- ดาราไอตอลมาเป็นต้นแบบรักหมาเพื่อเป็นพรีเซ็นเตอร์เช่นณเดชเก็บหมามาเลี้ยง
- คนทั่วไปที่เลี้ยงดูหมานอกบ้าน
- รณรงค์...
- เปิดตัวโครงการฯ (วันประชุมนายกฯกรม. ที่ทำเนียบ)
- อบรมเครือข่าย
- นิทรรศการเคลื่อนที่

สื่อดิจิทัล

- Website โดยการดูแลของศูนย์พักพิง
- Infographic - จัดจ้าง
- Official line

เป้าหมาย

๑. ให้ความรู้ประชาชน/ผลิตสื่อ/โลโก้โครงการ
  - ปี ๒๕๖๐ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
  - ปี ๒๕๖๑ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
  - ปี ๒๕๖๒ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
  - ปี ๒๕๖๓ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
๒. สื่อต้นแบบอาสาสมัคร (อสม.)
๓. สื่อถึงประชาชนทั่วไป
๔. สื่อถึงผู้นำ สสจ.

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การบูรณาการและการบริหารจัดการข้อมูลโรคพิษสุนัขบ้า

เป้าประสงค์

ฐานข้อมูลเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์และในคน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อผลักดันและยกระดับความสำคัญของระบบฐานข้อมูลสารสนเทศโรคพิษสุนัขบ้าในบริบทของหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบให้ตอบสนองต่อการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อให้เกิดการบูรณาการข้อมูลโรคพิษสุนัขบ้าจากหน่วยงานต่างๆ เป็นหนึ่งเดียวเพื่อการใช้งานร่วมกันอย่างแท้จริงในทุกด้านและทุกมิติ
๓. เพื่อบริหารจัดการในการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ (Incidence Command System, ICS) ตามโครงการ “สัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า” ตามพระปณิธาน ศ.ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

กลยุทธ์

๑. พัฒนาและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรคพิษสุนัขบ้าให้ตอบสนองต่อการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมิตรกับผู้ใช้งาน
  - กิจกรรมที่ ๑ การปรับปรุงระบบรายงานในแต่ละหน่วยงาน ให้มีความง่ายในการลงข้อมูล (User Friendly) การลงข้อมูลเฉพาะข้อมูลที่สำคัญ ในจนถึงการสรุปรายงานในรูปแบบรายงานอัจฉริยะ (Business Intelligent, BI) ที่ตอบสนองต่อผู้ใช้งานในทุกระดับได้อย่างแท้จริง
  - กิจกรรมที่ ๒ การพัฒนาให้สะดวกต่อใช้งานในรูปแบบ Mobile Application ทั้งระบบการรายงานการเฝ้าระวังโรคในสัตว์ ระบบการรายงานการได้รับวัคซีนในผู้ช่วยผู้สัมผัสสัตว์กลุ่มเสี่ยง และระบบการขึ้นทะเบียนสุนัขและแมว ให้สนับสนุนการรายงานของเจ้าหน้าที่และการมีส่วนร่วมของประชาชนทั่วไป
  - กิจกรรมที่ ๓ พัฒนาระบบการรายงานโรคพิษสุนัขบ้าให้เป็นระบบรายงานแบบหนึ่งเดียว (Rabies Single Window)
๒. ผลักดันและกระตุ้นให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโรคพิษสุนัขบ้าทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเข้ามามีส่วนร่วมและเห็นประโยชน์ของการลงข้อมูลในระบบฐานข้อมูลออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น
  - กิจกรรมที่ ๑ อบรมการใช้งานฐานข้อมูลที่พัฒนาและปรับปรุงขึ้นในแต่ละหน่วยงานให้ทราบถึงประโยชน์และผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการและการลงข้อมูลในระบบ
  - กิจกรรมที่ ๒ จัดทำคู่มือการใช้งานและประชาสัมพันธ์การใช้งานให้หน่วยงานต่างๆ รวมทั้งประชาชนให้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายการเฝ้าระวังและรายงานแจ้งโรค
๓. ยกระดับและให้ความสำคัญในการรายงานตามระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินสมรรถนะประจำปีของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า
  - กิจกรรมที่ ๑ จัดให้การรายงานตามระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินสมรรถนะประจำปีของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า
๔. พัฒนาระบบคลังข้อมูลสารสนเทศโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies Data warehouse)
  - กิจกรรมที่ ๑ ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางและวิธีการในการเชื่อมโยง นำเข้า หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

กิจกรรมที่ ๒ จัดทำมาตรฐานกลางของข้อมูลที่จะมีการเชื่อมโยงและนำเข้าถึงข้อมูล

กิจกรรมที่ ๓ พัฒนาระบบคลังข้อมูลโรคพิษสุนัขบ้าเพื่อสนับสนุนศูนย์บัญชาการการปฏิบัติการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรค

กิจกรรมที่ ๔ พัฒนาระบบวิเคราะห์และพยากรณ์เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

๕. จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ (Incidence Command System, ICS)

กิจกรรมที่ ๑ จัดตั้งศูนย์บัญชาการการปฏิบัติการเหตุการณ์ (Incidence Command System, ICS) ใน ๓ หน่วยงานหลัก โดยมีคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน เป็นศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กลางโรคพิษสุนัขบ้าแห่งชาติ และมีศูนย์บัญชาการสนับสนุน ๓ หน่วยงาน ได้แก่

๑) สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒) สำนักโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

๓) กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

- ปรับปรุงและพัฒนาระบบการสื่อสาร เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ โทรสาร
- ระบบประชุมทางไกลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต Teleconference
- ระบบการแสดงผลรายงาน (Business Intelligent, BI)/ข้อมูล Data warehouse บนผนัง(VDO Wall)
- ระบบการติดตามและบริหารจัดการจุดเกิดโรคทั้งในคนและสัตว์
- ห้องทำงานขององค์ประสานโครงการฯ ในพื้นที่ของคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

เป้าหมาย

๑. มีการบูรณาการและบริหารจัดการข้อมูล

๑.๑ มีระบบฐานข้อมูลเพื่อการจัดการ

- ปี ๒๕๖๐ : มี
- ปี ๒๕๖๑ : มี
- ปี ๒๕๖๒ : มี
- ปี ๒๕๖๓ : มี

๑.๒ ตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์

- ปี ๒๕๖๐ : มี
- ปี ๒๕๖๑ : มี
- ปี ๒๕๖๒ : มี
- ปี ๒๕๖๓ : มี

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การติดตามและประเมินผล

เป้าประสงค์

ติดตาม ประเมินความก้าวหน้าการดำเนินโครงการให้เป็นไปตามแผนในทุกยุทธศาสตร์

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อติดตามความก้าวหน้าและขับเคลื่อนการดำเนินโครงการตามยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทย ภายในปี ๒๕๖๒
๒. เพื่อรับทราบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทย ภายในปี ๒๕๖๒ ในระดับจังหวัด
๓. เพื่อประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทย ภายในปี ๒๕๖๒

กลยุทธ์

๑. การติดตามผลการดำเนินงาน โดยใช้กลไกการตรวจราชการแบบบูรณาการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีผู้ตรวจราชการกระทรวง และผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานคร ดังนี้
  - ๑.๑ การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์
  - ๑.๒ การจัดระบบศูนย์พักพิงสุนัข (เฉพาะจังหวัดที่มีศูนย์พักพิงสุนัข)
  - ๑.๓ การเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในคน
  - ๑.๔ การขับเคลื่อนการดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้าในท้องถิ่น
  - ๑.๕ การประชาสัมพันธ์
  - ๑.๖ การบูรณาการและการบริหารจัดการข้อมูลโรคพิษสุนัขบ้า
  - ๑.๗ การพัฒนานวัตกรรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี
๒. การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ทั่วประเทศ
  - ๒.๑ ติดตามผลการดำเนินการในพื้นที่จังหวัดน่าน (จังหวัดนครราชสีมา และอุดรธานี)
  - ๒.๒ ติดตามผลการดำเนินการในพื้นที่นอกเหนือจังหวัดน่าน

เป้าหมาย

ผลการประเมินและติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนานวัตกรรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี

เป้าประสงค์

การสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้เพื่อการควบคุมโรคและจำนวนประชากรสุนัขและแมว

วัตถุประสงค์

๑. สร้างองค์ความรู้และพัฒนานวัตกรรมเพื่อการดำเนินการโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
๒. ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีให้กับคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และผู้เกี่ยวข้องเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินการโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
๓. เสนอแนะแนวทางการดำเนินการเพื่อประโยชน์การขับเคลื่อนการดำเนินการโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

กลยุทธ์

ดำเนินงานวิจัยเพื่อสนับสนุนการดำเนินการโครงการ “สัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า”

- การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาวิธีการควบคุมประชากรสุนัข
- การศึกษาวิจัยการใช้พื้นที่เขตวัดเป็นต้นแบบศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด
- การศึกษาวิจัยโรคระบาดที่เกิดจากปัญหาสุนัขจรจัด
- การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตวัคซีนชนิดอนุภาคเสมือนไวรัสเพื่อควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า
- การศึกษาความคุ้มโรคและระยะคุ้มโรคของวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์
- การพัฒนาโมโนโคลนัลแอนติบอดีชนิดสายเดี่ยวสำหรับการวินิจฉัยและรักษาโรคพิษสุนัขบ้า
- การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์ที่กินแล้วทำให้เกิดการเป็นหมัน
- การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเครื่องมือที่ช่วยให้การทำหมันสัตว์รวดเร็วขึ้น

เป้าหมาย

๒. ตรวจสอบระดับภูมิคุ้มกัน
  - ปี ๒๕๖๐ จำนวนร้อยละ ๐
  - ปี ๒๕๖๑ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
  - ปี ๒๕๖๒ จำนวนร้อยละ ๑๐๐
  - ปี ๒๕๖๓ จำนวนร้อยละ ๑๐๐

ที่ อด ๐๐๒๓.๓/ว ๕๕๓

ศาลากลางจังหวัดอุดรธานี
ถนนอธิปัตย์ อด ๔๑๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี นายกเทศมนตรีนครอุดรธานี
และนายกเทศมนตรีเมือง ทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๐๑๒๐

ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐

จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แนวทางการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยจังหวัดอุดรธานี ได้รับแจ้งจากกระทรวงมหาดไทยว่า ปัจจุบันสถานการณ์ความรุนแรงของการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าของประเทศไทยยังมีแนวโน้มที่สูงขึ้น ประกอบกับองค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การควบคุมโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ได้ตกลงร่วมกันกำหนดเป้าหมายให้ประเทศที่มีอุบัติการณ์ของโรคจะต้องร่วมมือกันกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปภายใน พ.ศ. ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐) ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับข้อตกลงดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมทุกพื้นที่ จึงให้อำเภอแจ้งแนวทางการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ และให้ถือปฏิบัติตามรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี เทศบาลนครอุดรธานี และเทศบาลเมืองทุกแห่ง ให้ดำเนินการในรายละเอียดด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสิริชัย จินดาหลวง)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. ๐-๔๒๒๑-๒๕๕๘, ๐๘-๖๔๕๕-๗๒๑๕

E-mail : dolaud81@hotmail.com

☐ ผ.บ.ท.	☐ ไม่เข้าประชุม
☐ กง.บ.ล.	ประชุมเดือน
☒ ผ.ส.ส.	
☐ กง.ก.	
☐ กง.กุง.	

ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๐๑๖๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี
เลขที่ ๑๖๐
วันที่ ๒๓ มี.ค. ๒๕๖๐
เวลา

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๖ มกราคม ๒๕๖๐

เลขที่ ๒๓ มี.ค. ๒๕๖๐
วันที่ ๒๓ มี.ค. ๒๕๖๐
เวลา ๒๐๖

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยปัจจุบันสถานการณ์ความรุนแรงของการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าของประเทศไทยยังมีแนวโน้มสูงขึ้น ประกอบกับองค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การควบคุมโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ได้ตกลงร่วมกันกำหนดเป้าหมายให้ประเทศที่มีอุบัติการณ์ของโรคจะต้องร่วมมือกันกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปภายใน พ.ศ. ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐) ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับข้อตกลงดังกล่าว

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินงานการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมทุกพื้นที่ จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๔

แนวทางการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การควบคุมโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ได้ตกลงร่วมกันกำหนดเป้าหมายให้ประเทศที่มีอุบัติการณ์ของโรคจะต้องร่วมมือกันกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปภายใน พ.ศ. ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐) ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับข้อตกลงดังกล่าว

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทยได้ร่วมกันลงนามบันทึกความร่วมมือการกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๕ ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินการโครงการรณรงค์ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าอย่างต่อเนื่องมาเป็นประจำทุกปี

สถานการณ์การเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ข้อมูลจากกรมปศุสัตว์ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๕ มีจำนวนตัวอย่างหัวสัตว์ที่ให้ผลบวกต่อโรคพิษสุนัขบ้าจำนวน ๕๙๓ ตัวอย่าง เฉลี่ย ๔๙ ตัวอย่างต่อเดือน นับเป็นจำนวนสูงที่สุดในรอบ ๑๔ ปี

ทั้งนี้ กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและระงับโรคติดต่อ หรืออำนาจหน้าที่ในด้านการสาธารณสุขไว้ ได้แก่

- มาตรา ๖๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และแก้ไขเพิ่มเติม

- มาตรา ๕๐ (๔) มาตรา ๕๓ (๑) มาตรา ๕๖ (๑) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติม

- กฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๔๑ (๑๔) ในมาตรา ๔๕ (๘) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และแก้ไขเพิ่มเติม

- มาตรา ๖๒(๑๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม

ประกอบกับพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น สัตวแพทย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติดังกล่าว

ในการนี้ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ภารกิจและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ (เรื่องเสร็จที่ ๔๔๒/๒๕๕๙) คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ และคณะที่ ๑๐ ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายฉบับได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและระงับโรคติดต่อหรืออำนาจหน้าที่ในด้านการสาธารณสุขไว้ อีกทั้งบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น สัตวแพทย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องดำเนินการหลายประการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งเป็นโรคติดต่อตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่ออีกด้วย

๑. การบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือปรับแผนพัฒนาท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการบรรจุหรือปรับแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มี “โครงการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า” อาจกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือยุทธศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๓ /ว ๕๗๔๗ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ เรื่องซักซ้อมแนวทางการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

๒. การจัดทำเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติ

๒.๑ นำแผนงาน/โครงการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เป็นแนวทางในการจัดทำข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๒ โครงการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าให้ระบุกิจกรรมและค่าใช้จ่ายทั้งหมดตามปีงบประมาณ เช่น

๑) รายการค่ายาและเวชภัณฑ์ เช่น ค่ายาวัคซีนพิษสุนัขบ้า ค่ายาชุดการแพทย์ ค่าใบรับรองการฉีดวัคซีน เครื่องหมายประจำตัวสัตว์ ฯลฯ

๒) รายการค่ายาชุดประชาสัมพันธ์ เช่น แผ่นไวนิลประชาสัมพันธ์ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ ฯลฯ

๓) รายการค่ายาชุดอื่นๆ

หรือรายการอื่นๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

๒.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งงบประมาณการดำเนินงานโครงการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในหมวดค่าใช้จ่ายประเภทรายจ่ายเกี่ยวเนื่องการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่นๆ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๑ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓

๒.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสนับสนุนงบประมาณในการลดจำนวนประชากรสัตว์ (ฉีดยาคุมกำเนิด ทำหมันสัตว์ ฯลฯ) โดยตั้งงบประมาณไว้ในหมวดเงินอุดหนุน เพื่อให้หน่วยงานปศุสัตว์ทำโครงการมาขอรับการสนับสนุนงบประมาณฯ ทั้งนี้ต้องดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๔

๓. การจัดทำโครงการ

๓.๑ การจัดทำวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดซื้อวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าได้โดยปฏิบัติ ดังนี้

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสำรวจข้อมูลจำนวนสุนัขและแมว แล้วจัดเก็บรวบรวมไว้เป็นระบบข้อมูลจำนวนสุนัขและแมว และ/หรือขึ้นทะเบียนในฐานข้อมูลของ Thai Rabies.net ของกรมปศุสัตว์

๒) ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีสัตวแพทย์หรือบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหนังสือขอความร่วมมือจากหน่วยงานปศุสัตว์ในเขตพื้นที่ เพื่อขอรับการสนับสนุนบุคลากร และอื่นๆ สำหรับการณรงค์ป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

๓) จัดซื้อวัคซีน เวชภัณฑ์และวัสดุ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๘

๓.๒ การประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของสัตว์มีความรับผิดชอบต่อสัตว์เลี้ยง นำสัตว์เลี้ยงมารับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕

๔. การประกาศใช้ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ หมวด ๖ การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ และประกาศให้ประชาชนในเขตพื้นที่รับทราบ รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

๕. การฉีดวัคซีนให้สัตว์

๕.๑ สัตว์จรจัดหรือสัตว์ที่อยู่ในสถานที่สาธารณะ เช่น วัด โรงเรียน สวนสาธารณะ ฯลฯ สามารถดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าได้

๕.๒ สัตว์มีเจ้าของ

๑) กรณีไม่มีประกาศจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ เจ้าของสัตว์ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕

๒) กรณีมีประกาศจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าโดยไม่ต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕

การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ให้นำส่งเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภทค่าธรรมเนียม โดยไม่ต้องตราข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าว

๕.๓ กรณีพบสัตว์ที่มีอาการของโรคพิษสุนัขบ้า หรือพบตัวอย่างหัวสัตว์ที่ให้ผลบวกต่อโรคพิษสุนัขบ้า (rabies case) ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและต้องดำเนินการควบคุมการระบาดของโรค (Ring Vaccine) ควรขอรับการสนับสนุนบุคลากรและวัคซีนจากหน่วยงานปศุสัตว์ ในการดำเนินการควบคุมการระบาดของโรค (Ring Vaccine) ในรัศมี ๓ กิโลเมตรจากสถานที่หรือแหล่งที่พบโรค

๖. การประเมินผลโครงการ

๑) สรุปผลสำเร็จการดำเนินงานตามโครงการ

๒) ประเมินความคุ้มค่าโครงการ

๓) ประเมินความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่

๔) จัดทำฎีกาเบิกจ่ายเงิน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

*****